

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЧЕРНІГІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

24 грудня 2019 року

м. Чернігів

№ 75/20/23-р/к
Справа № 02-05/23-2019

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство водоканалізаційне господарство «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області (ідентифікаційний код юридичної особи 33380497) (далі – КП ВКГ «Ічень») з 01.01.2018 по 24.12.2019 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», із часткою 100 відсотків.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг, окрім КП ВКГ «Ічень», яке є суб'єктом природних монополій на цьому ринку.

У період з 15.06.2019 до 18.10.2019 КП ВКГ «Ічень» сформувало та застосовувало економічно необґрунтовані тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

За результатами розгляду справи № 02-05/23-2019 такі дії КП ВКГ «Ічень» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 2 статті 50, пункт 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП ВКГ «Ічень» накладено штраф у розмірі 10 000 (десять тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Чернігівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали справи № 02-05/23-2019 про порушення КП ВКГ «Ічень» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Справа), та Подання з попередніми висновками у Справі відділу досліджень і розслідувань Відділення від 26.11.2019 № 75/21-пв/к,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

(1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 27.09.2019 № 75/23-2019/1-рп/к за результатами розгляду колективної заяви мешканців м. Ічня від 07.06.2019 (вх. від 14.06.2019 № 75-14/18-Ж) розпочато розгляд справи № 02-05/23-2019 за ознаками вчинення КП ВКГ «Ічень» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», а саме, встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

(2) Копія розпорядження про початок розгляду Справи була направлена КП ВКГ «Ічень» із супровідним листом від 30.09.2019 № 75-02/1650/1720.

(3) Листом від 27.11.2019 № 75-02/1921/2002 Відповідачеві направлено копію Подання з попередніми висновками у справі від 26.11.2019 № 75/21-пв/к.

(4) Листом від 02.12.2019 № 492 (вх. від 03.12.2019 № 75-01/1841/2276) Відповідач надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками у Справі.

2. Відповідач

(5) Відповідачем у Справі є КП ВКГ «Ічень» (ідентифікаційний код юридичної особи 33380497; місцезнаходження: вул. Скубана, буд. 1-А, м. Ічня, Ічнянський район, Чернігівська область, 16703) (далі – Підприємство, Відповідач).

(6) Як вбачається із відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Відповідача є забір, очищення та постачання води (КВЕД 36.00); додатковим – каналізація, відведення й очищення стічних вод (КВЕД 37.00).

(7) КП ВКГ «Ічень» здійснює свою діяльність на підставі Статуту, затвердженого в новій редакції рішенням сесії Ічнянської міської ради сьомого скликання від 28.09.2018 № 776, та ліцензії від 19.09.2011 № 32 серії АГ № 572218 на здійснення централізованого водопостачання та водовідведення, виданої Департаментом житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу Чернігівської обласної державної адміністрації (термін дії з 19.09.2011 до 18.09.2016).

(8) Відповідно до пункту 6 статті 21 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII ліцензії на провадження видів господарської діяльності, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, є безстроковими.

(9) Відповідно до Статуту предметом діяльності Підприємства є, зокрема, надання послуг населенню, комунально-побутовим, бюджетним та іншим підприємствам в забезпеченні водою та очисткою стічних вод.

(10) КП ВКГ «Ічень» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Послуги) у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства.

(11) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП ВКГ «Ічень» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

(12) Становище КП ВКГ «Ічень» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне (далі – Ринок), визначається відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого)

становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

(13) Згідно з пунктом 2.2. Методики етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(14) У відповідності до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(15) Об'єктом аналізу є – КП ВКГ «Ічень», яке надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(16) Об'єктом аналізу є – послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(17) У відповідності до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

(19) Законом України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що:

централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води (абзац двадцять п'ятий статті 1);

централізоване водовідведення – господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення (абзац двадцять шостий статті 1).

(20) Отже, товаром у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та згідно пункту 4 Методики є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(21) Покупцями (споживачами, користувачами) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є мешканці м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати Послуги від КП ВКГ «Ічень» у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(22) У відповідності до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(23) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(24) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням пункту 5.1. Методики є товаром, який не має замінників, оскільки споживач Послуг не має можливості замінити їх іншими.

(25) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. Визначення географічних меж ринку

(26) У відповідності до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(27) Відповідно до Методики, для регіональних ринків, якщо ступінь відкритості ринку становить менше 30 %, територіальними (географічними) межами ринку є конкретно визначена певна територія.

(28) Рішеннями виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 встановлені тарифи на Послуги для споживачів м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне.

(29) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територіальні межі м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатись становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(30) У відповідності до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(31) Протягом 2018 року та поточного періоду 2019 року структура Ринку не змінювалась: відповідно до ліцензії від 19.09.2011 № 32 серії АГ № 572218 у 2018-2019 роках КП ВКГ «Ічень» – єдиний виконавець Послуг.

(32) Отже, часові межі ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначаються як проміжок часу з 01.01.2018 по 24.12.2019.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

(33) Згідно з пунктом 8.1. Методики обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище, визначається як загальний обсяг надходження товару на ринок.

(34) Відповідно до абзацу дванадцятого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

(35) КП ВКГ «Ічень» є суб'єктом природних монополій, оскільки здійснює діяльність на ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (абзац четвертий частини першої статті 1, абзац дванадцятий частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії»).

(36) Як було зазначено, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надає лише КП ВКГ «Ічень» на підставі ліцензії від 19.09.2011 № 32 серії АГ № 572218, у зв'язку з чим споживачі позбавлені права вибору виконавця Послуг у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства.

(37) Отже, частка КП ВКГ «Ічень» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні Підприємства, протягом 2018 року та поточного періоду 2019 року становить 100 відсотків.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

(38) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(39) Внаслідок особливостей технології як природного чинника, що перешкоджає вступу на ринок, конкуренція на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне відсутня, оскільки відсутні потенційні конкуренти КП ВКГ «Ічень» на Ринку: Послуги надає виключно цей ліцензіат – Відповідач – власник/користувач зазначених мереж водопостачання і водовідведення.

3.8. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

(40) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(41) Бар'єром вступу на ринок з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в певних територіальних межах є наявність у Підприємства ліцензії на надання Послуг.

(42) Отже, споживачі Послуг не можуть самостійно обрати виконавця таких послуг.

3.9. Установлення монопольного (домінуючого) становища

(43) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(44) Ураховуючи вищезазначене, КП ВКГ «Ічень» з 01.01.2018 по 24.12.2019 займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», з часткою 100 відсотків.

4. Зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку

(45) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

4.1. Обставини справи

(46) Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції у сферах природних монополій (зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) здійснюється Антимонопольним комітетом України відповідно до його компетенції (частина друга статті 4 Закону України «Про природні монополії»).

(47) Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання послуг водопостачання та водовідведення регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (чинним з 01.05.2019); Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (із змінами), Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690.

(48) Послуги, зокрема, з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є комунальними послугами (пункт 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»).

(49) Частиною третьою статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлення цін/тарифів на комунальні послуги, затвердження норм споживання комунальних послуг віднесено до повноважень органу місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг.

(50) Встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги належить до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (підпункт 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

(51) Згідно з пунктом 4 частини першої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» порядки формування тарифів на комунальні послуги, що встановлюються органами місцевого самоврядування, затверджує Кабінет Міністрів України.

(52) Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291) (далі – Порядок).

(53) Порядок визначає механізм формування тарифів на Послуги для суб'єктів природних монополій (пункт 1 Порядку).

(54) Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення – вартість одиниці (1 куб. метра) централізованого водопостачання чи централізованого водовідведення відповідної якості як грошовий вираз планованих економічно обґрунтованих витрат, витрат на відшкодування втрат, планованого прибутку (підпункт 14 пункту 3 Порядку).

(55) Структура тарифів на Послуги має складатися з економічно обґрунтованих витрат (підпункт 12 пункту 3 Порядку).

(56) Пунктом 9 Порядку передбачено, що формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення здійснюється ліцензіатами відповідно

до річних планів господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, у тому числі галузевих технологічних нормативів використання питної води на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства з урахуванням основних особливостей технологічних процесів відповідного виробництва, техніко-економічних розрахунків, кошторисів з урахуванням ставок податків, зборів, обов'язкових платежів, цін на матеріальні ресурси та послуги у планованому періоді.

(57) Планування витрат, що включаються до повної собівартості Послуг, здійснюється з урахуванням планованих витрат операційної діяльності та фінансових витрат, пов'язаних з діяльністю з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.

Так, до планованих витрат операційної діяльності включаються: планована виробнича собівартість централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення; плановані адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності, пов'язаної з централізованим водопостачанням та/або централізованим водовідведенням (пункт 13 Порядку).

(58) Згідно з абзацами дванадцятим та тринадцятим підпункту 4 пункту 19 Порядку, до складу планованої виробничої собівартості Послуг включаються, зокрема, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати в частині ліцензованих видів діяльності, які розподіляються між видами діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення пропорційно прямим витратам таких видів діяльності. У разі провадження ліцензіатом інших, крім ліцензованих видів діяльності, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати розподіляються між усіма видами діяльності з визначенням витрат, які в цілому можуть бути віднесені до ліцензованої діяльності, та витрат, які можуть бути віднесені до інших видів господарської діяльності.

(59) Між видами ліцензійної діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення розподіляються і адміністративні витрати та витрати на збут пропорційно виробничій собівартості таких видів діяльності (абзац чотирнадцятий пункту 20 та абзац одинадцятий пункту 21 Порядку); а у разі провадження ліцензіатом інших, крім ліцензованих, видів діяльності адміністративні витрати та витрати на збут розподіляються між усіма видами господарської діяльності, які провадить ліцензіат (абзац п'ятнадцятий пункту 20 та абзац дванадцятий пункту 21 Порядку).

(60) Підприємство надавало Послуги за тарифами, встановленими:

- рішенням виконавчого комітету Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 «Про встановлення КП ВКГ «Ічень» тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення, бюджетних установ та інших споживачів» для споживачів м. Ічня і с. Іржавець (у період з 15.06.2019 до 01.10.2019);
  - рішенням виконавчого комітету Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 «Про встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення КП ВКГ «Ічень» для населення, бюджетних установ та інших споживачів по смт. Парафіївка, с. Южне» (у період з 20.06.2019 до 18.10.2019)
- в наступних розмірах:

- > централізоване водопостачання для:
  - населення – 18,90 грн за 1 куб. м з ПДВ;
  - бюджетних установ – 18,90 грн за 1 куб. м з ПДВ;
  - інших споживачів – 18,90 грн за 1 куб. м з ПДВ;
- > централізоване водовідведення для:
  - населення – 27,05 грн за 1 куб. м з ПДВ;
  - населення Лісовий масив (м. Ічня) – 25,40 грн за 1 куб. м з ПДВ;
  - бюджетних установ – 27,05 грн за 1 куб. м з ПДВ;
  - інших споживачів – 27,05 грн за 1 куб. м з ПДВ.

(61) Структура тарифів на Послуги (лист Ічнянської міської ради від 02.07.2019 № 03-06/1997, вх. від 15.07.2019 № 75-01/1325/1578) наведена в Таблиці 1:

Таблиця 1

Статті витрат	Рівень витрат					
	Централізоване водопостачання		Централізоване водовідведення		Централізоване водовідведення (Лісовий масив м. Ічня)	
	грн на рік	грн на 1 м ³	грн на рік	грн на 1 м ³	грн на рік	грн на 1 м ³
1. Виробнича собівартість, у т.ч:	4 502 175	11,24	3 525 821	16,07	127 521	15,00
1.1. Прямі матеріальні витрати	1 015 606	2,54	704 447	3,21	-	-
1.2. Прямі витрати з оплати праці	1 118 020	2,79	1 160 525	5,29	18 394	2,16
1.3. Інші прямі витрати	356 236	0,89	273 943	1,25	4 046	0,48
1.4. Загальновиробничі витрати	2 012 313	5,02	1 386 906	6,32	105 081	12,36
2. Адміністративні витрати	1 323 742	3,30	1 035 974	4,72	38 368	4,51
3. Витрати на збут	483 811	1,21	383 581	1,75	14 055	1,65
Повна собівартість	6 309 728	15,75	4 945 376	22,54	179 944	21,16
Обсяги реалізації, м ³	400 626		219 391		8 502	
Тариф, грн за 1 м ³ з ПДВ	18,90		27,05		25,40	

та за аналізом яких встановлено, що формування планової собівартості надання Послуг проведено КП ВКГ «Ічень» без дотримання вимог Порядку.

(62) Так, основним видом діяльності Підприємства є надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(63) Відповідно до звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) за 2018 рік (форма № 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік становив 10 833,0 тис. грн.

(64) Дохід від реалізації Послуг за 2018 рік склав 7 908,4 тис. грн (звіт про витрати та фінансові показники діяльності КП ВКГ «Ічень» від надання послуг водопостачання та водовідведення за січень-грудень 2018 року, форма 1С – водопостачання, водовідведення), що становить 73,0 % від загального обсягу доходів Підприємства.

(65) За інформацією КП ВКГ «Ічень» (лист від 16.08.2019 № 306, вх. від 19.08.2019 № 75-01/1446/1746), протягом поточного періоду крім основного виду діяльності Підприємство надавало і додаткові послуги, Таблиця 2:

Таблиця 2

№ з/п	Послуга	Вид робіт	Одиниця виміру	Вартість, грн з ПДВ
1	Виконання врізки в центральний водопровід	Труба п/е д=32	1 шт.	528,00
2		Труба п/е д=40	1 шт.	536,80
3		Труба п/е д=50	1 шт.	591,80
4		Труба п/е д=63	1 шт.	620,05
5		Труба п/е д=75	1 шт.	665,45
6		Труба п/е д=90	1 шт.	880,50
7		Труба п/е д=110	1 шт.	904,25
8		Труба п/е д=125	1 шт.	1052,90
9		Труба п/е д=160	1 шт.	1396,30
10	Монтаж та демонтаж водяного лічильника	Монтаж лічильника води з фільтром (приватний сектор)	1 шт.	853,85
11		Монтаж лічильника води з фільтром (багатоповерхівки)	1 шт.	697,50
12		Монтаж лічильника води без матеріалів	1 шт.	56,30
13		Демонтаж старого лічильника та монтаж нового лічильника без фільтра	1 шт.	513,85
14		Демонтаж старого лічильника та монтаж нового лічильника без матеріалів	1 шт.	84,50
15	Опломбування/розпломбування лічильника	Опломбування лічильника води (для населення) 1 приладу обліку	1 шт.	41,70

16	води	Розпломбування лічильника води (для населення) 1 приладу обліку	1 шт.	28,30
17		Опломбування лічильника води (для юридичних осіб) 1 приладу обліку	1 шт.	55,80
18		Розпломбування лічильника води (для юридичних осіб) 1 приладу обліку	1 шт.	39,35
19		Опломбування антимагнітною пломбою (для населення) 1 приладу обліку	1 шт.	53,75
20	Розробка та видача технічних умов	На водопостачання для населення	1 шт.	360,00
21		На водопостачання для юридичних осіб	1 шт.	468,00
22		На водопостачання вуличних технічних умов	1 шт.	166,90
23	Прочищення (промивка) каналізаційних мереж	Прочищення (промивка) каналізаційної мережі гідродинамічною установкою	згідно кошторису	
24		Послуга ЗІЛ-131 АЦ-40-137	1 год.	808,70
25		Послуга по вивезенню рідких нечистот із вигрібних ям для населення автомобіль асенізаційний Газ-53 КО-503Б	1 бочка	315,0
26	Виконання ремонтних робіт	На водопровідних мережах (приватний сектор)	згідно кошторису	
27		На каналізаційних мережах (приватний сектор)	згідно кошторису	
28		По заміні крана та фільтра	згідно кошторису	
29	Автотранспортні послуги	ІЖ-2715	1 год.	240,70
30		ГАЗ-66	1 год.	295,30
31		ГАЗ-52 (майстерня)	1 год.	295,00
32		Т-40	1 год.	196,80
33		ЮМЗ-6	1 год.	265,00
34	Вартість роботи 1 працівника	Слюсар АВР	1 год.	56,60
35		Контролер	1 год.	49,85
36		Лаборант	1 год.	61,10
37		Електрогазозварник	1 год.	64,00
38	Реалізація зі складу	Реалізація лічильника	1 шт.	408,00

(66) В порушення вимог пунктів 19-21 Порядку Підприємством до складу планованих витрат операційної діяльності включені: загальновиробничі, адміністративні витрати та витрати на збут, які розподілені лише між видами діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без врахування інших видів господарської діяльності, що становлять 27,0 % від загальних доходів Підприємства (чистий дохід 100 % (або 10 833,0 тис. грн) – дохід від реалізації Послуг 73,0 % (або 7 908,4 тис. грн)).

(67) При цьому, статті «Загальновиробничі витрати» та «Витрати на збут» включають, зокрема:

- загальновиробничі витрати:
  - амортизацію основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, яку необґрунтовано віднесено в повному обсязі до витрат на водопостачання та водовідведення, тоді як окремі основні засоби (автомобілі ІЖ-2715, ГАЗ-66, ГАЗ-52, екскаватор) задіяні як при наданні Послуг, так і при виконанні інших видів робіт;
  - витрати (у повному обсязі) по договорах обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів з ПАТ «СТ «Гарантія» на страхування транспортних засобів: ГАЗ-САЗ 3507, РАФ-2203, ВАЗ-2121, ІЖ-2715, ГАЗ-52, Газ-53 КО-503Б, ЗІЛ-131 АЦ-40-137, більша частина з яких задіяна у інших видах господарської діяльності;
- витрати на збут:
  - витрати з оплати праці контролерів (у повному обсязі), заробітна плата яких врахована і в тарифах на Послуги, і в кошторисах на виконання робіт з опломбування лічильників води.

(68) Також, начальником Підприємства затверджено та Ічнянським районним Лабораторним міжрайонним відділом ДУ «Чернігівського ОЛЦ МОЗ України» узгоджено

Список працівників КП ВКГ «Ічень», які проходять періодичний медичний огляд у 2019 році, у кількості 40 працівників. Проте, витрати на медичний огляд встановлені з розрахунку 47 працівників, що на 7 одиниць більше від затвердженої кількості штатних одиниць, що, в свою чергу, може призвести до необґрунтованого завищення відповідних витрат.

(69) Крім того, КП ВКГ «Ічень» протягом 2018 року виділялись кошти з місцевого та державного бюджетів на придбання основних засобів та компенсацію витрат за активну електроенергію у розмірі 3522,8 тис. грн; протягом поточного періоду 2019 року – 820 тис. грн (компенсація витрат за активну електроенергію), що також не було враховано Підприємством під час розрахунку планових витрат на надання Послуг.

(70) Таким чином, КП ВКГ «Ічень» сформувало тарифи на Послуги з порушенням вимог чинного законодавства у сфері житлово-комунальних послуг, що призвело до встановлення економічно необґрунтованих тарифів на Послуги, і, в свою чергу, до порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Відповідача.

(71) Відсутність конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», позбавляє Відповідача необхідності досягати переваг над іншими суб'єктами господарювання за рахунок власних досягнень (наприклад, спонукання споживачів до отримання Послуг саме КП ВКГ «Ічень»).

(72) У ході розгляду Справи органами місцевого самоврядування зазначені рішення про встановлення тарифів на Послуги скасовані, зокрема:

- рішенням 37 (позачергової) сесії 7 скликання Ічнянської міської ради від 30.09.2019 № 2665-VII скасовано рішення від 17.05.2019 № 258 та відновлено дію рішення від 02.03.2018 № 34 «Про встановлення КП ВКГ «Ічень» тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення, бюджетних установ та інших споживачів»;

- рішенням 45 сесії 7 скликання Парафіївської селищної ради від 17.10.2019 № 456 скасовано рішення від 04.06.2019 № 114 та відновлено дію рішення від 05.03.2018 № 20 «Про встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення КП ВКГ «Ічень» для населення, бюджетних установ та інших споживачів по смт. Парафіївка, с. Южне».

(73) Отже, із втратою чинності рішень виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено.

4.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(74) Такі дії КП ВКГ «Ічень» були б неможливі за умов існування конкуренції на Ринку, оскільки споживачі мали б змогу відмовитись від Послуг Підприємства та звернутись до інших суб'єктів господарювання, з метою отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за більш низькими тарифами.

(75) Завдяки своїй ринковій владі Підприємство має можливість диктувати свої умови надання Послуг, зокрема, шляхом встановлення економічно необґрунтованих тарифів на них, та завдати шкоди інтересам споживачів.

4.3. Зловживання Відповідачем монопольним (домінуючим) становищем на ринку

(76) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

(77) Суб'єкти господарювання зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію; та дотримуватись встановленого порядку ціноутворення (частина друга статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», частина перша статті 10 Закону України «Про природні монополії»).

(78) Згідно з частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополіне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, є зловживанням монополіним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 1 частини другої статті 13).

(79) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополіним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції.

(80) Згідно зі статтею 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

(81) Ураховуючи вищезазначене, дії КП ВКГ «Ічень», які полягали у формуванні і застосуванні економічно необґрунтованих тарифів на Послуги, встановлених рішеннями виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 (протягом 15.06.2019 – 01.10.2019) та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 (протягом 20.06.2019 – 18.10.2019), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополіним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

(82) З 18.10.2019 порушення припинено, у зв'язку із втратою чинності рішень виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

(83) Листом вих. від 02.12.2019 № 492 (вих. від 03.12.2019 № 75-01/1841/2276) КП ВКГ «Ічень» повідомило, що рішеннями органів місцевого самоврядування скасовані діючі тарифи на Послуги; при нарахуванні розміру штрафу просить врахувати наступне:

- згідно акту Головного управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області від 01.10.2019 № 24 КП ВКГ «Ічень» зобов'язано в термін до 25.12.2019 провести перерахунки зі споживачами наданих Послуг на загальну суму 903,7 тис. грн;
- Відповідач знаходиться в скрутному фінансовому становищі, зокрема, сума збитків від основної діяльності Підприємства становить за 2018 рік – 700 тис. грн, а за 9 місяців 2019 року – 816,6 тис. грн.

(84) Отже, Відповідачем не надано зауважень та заперечень на Подання з попередніми висновками у Справі.

(85) Начальник КП ВКГ «Ічень» Царенко Іван Григорович та економіст Охріменко Наталія Володимирівна (довіреність від 23.12.2019 № 525-а, термін дії: до 26.12.2019), присутні 24.12.2019 на засіданні адміністративної колегії Відділення щодо прийняття рішення у Справі, порушення визнали та просили застосувати мінімальний розмір штрафу і зобов'язалися дотримуватись Підприємством при здійсненні господарської діяльності вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі

(86) Доказами, зібраними у Справі, доведено, а наданими Відповідачем поясненнями не спростовано висновок про те, що КП ВКГ «Ічень», займаючи з 01.01.2018 по 24.12.2019 монополіне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», з часткою 100 відсотків, своїми діями, які полягали у формуванні і застосуванні економічно необгрунтованих тарифів на Послуги, встановлених рішеннями виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 (протягом 15.06.2019 – 01.10.2019) та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 (протягом 20.06.2019 – 18.10.2019), вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

(87) Зловживання монополіним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(88) Відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(89) Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) КП ВКГ «Ічень» за 2018 рік становить 10 833 000 грн (Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за 2018 рік (форма № 2)).

(90) При визначенні розміру штрафу адміністративною колегією Відділення враховано такі обставини:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції Відповідачем вчинено вперше;
- визнання Відповідачем вчиненого порушення;
- співпраця з Відділенням;
- порушення припинено.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Чернігівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що у період з 01.01.2018 по 24.12.2019 комунальне підприємство водоканалізаційне господарство «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області (ідентифікаційний код юридичної особи 33380497; місцезнаходження: вул. Скубана, буд. 1-А, м. Ічня, Ічнянський район, Чернігівська область, 16703) займало монополіне

(домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах м. Ічня, с. Іржавець, смт. Парафіївка та с. Южне, де розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП ВКГ «Ічень», з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії комунального підприємства водоканалізаційного господарства «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області, які полягають у формуванні і застосуванні економічно необґрунтованих тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлених рішеннями виконавчих комітетів Ічнянської міської ради від 17.05.2019 № 258 (протягом 15.06.2019 – 01.10.2019) та Парафіївської селищної ради від 04.06.2019 № 114 (протягом 20.06.2019 – 18.10.2019), порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане у пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на комунальне підприємство водоканалізаційне господарство «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області штраф у розмірі 10 000 (десять тисяч) гривень.

4. Зобов'язати комунальне підприємство водоканалізаційне господарство «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведеного в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, про що повідомити Відділення з наданням копій підтверджуючих документів у двомісячний строк з дня отримання рішення.

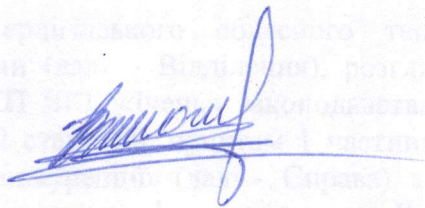
Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною п'ятою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за кожен день прострочення сплати штрафу стягується пеня у розмірі півтора відсотка від суми штрафу.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» комунальне підприємство водоканалізаційне господарство «Ічень» Ічнянської міської ради Чернігівської області зобов'язано протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до Чернігівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржено до господарського суду.

Голова

В.В. Виноградов